

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lapszerkesztőségéhez (IV. Lövész utca 13. sz.) kérjük küldeni.

Budapest, 1880.

7. szám.

Február 12.

A nagy mosás napjai.

II.

(M—y.) Jelen lapnak nem feladata politikával foglalkozni, hanem igen is és pedig per eminentiam feladata társadalmi kérdésekkel foglalkozni. Azon kérdések között pedig, melyek jelenben a társadalmat, nem épen nálunk, de másutt is, foglalkoztatják, azonban nálunk legalább eddigéle nem fordultak elő, igen fontos s jelentőségteljes azon a mi nemzeti jellemünket lealázó, s társadalmi életünket mérgező iszonyatos romlottság, mely — fájdalmasan esik kimondanunk — ott tenyészik, ott uralkodik, hol nemzeti fölényünk, régi becsületes hírnevünk, s társadalmi jobb állapotaink garanciáit véltük feltalálni. Nem akarunk bírói eljárást alkalmazni azok iránt, kik ezen elszomorító jelenségekkel szemben — mily jogon s alapossággal, nem feszegetjük, — a leleplező szerepet s ezzel az erkölcsi professzorság hivatalát magukra vállalták, azt sem keressük, mennyire hivatvák azok az erkölcsbíró szerepére, kik a társadalmi irányadó körök szennyeseit nyilván mosogatják s ezen munkában elmondhatják, «én jobb vagyok mint ti», — de sőt arra sem vonatkozunk, hogy vajjon a nagy mosás napjait előidéző erkölcsbíró közegek, a napi sajtó küzdelme a korrupció ellen valóban a bűn fölötti önkénytelen undorban, a súlyedtség iránti utálatban, s így valóban a gaszág fölötti jogos felindulásában bírja-e indokát, nem pedig mellékezelőkben, ügyes raffinementban, mely csak akkor lép az erkölcs védelmére, midőn abból céljainak hasznát hiszi vagy látja, — hanem szólunk másokról, az elpalástolhatlan jelekről, melyekben társadalmunk gyászos jövőjének rémképeit pillantjuk meg.

Semmi sem mutatja világosabban a vallás és erkölcs iránti teljes közönbösséget, és ezzel kapcsolatban semmi sem utal több biztossággal egy nemzet következendő nehéz napjaira, mint midőn ott, a hol tiszteletet, hódolatot joggal követelnek, a megvetésre adnak jogot, midőn utóvégre a társadalmi jellem különben kétes külső dekorumát is elvetik, s a becsületességnek még azon firmáját is besározzák, melyet viszonylagos becsületességnek lehetne nevezni. Vallás nélküli becsületesség absurdum, — megmutatja a jelen tapasztalat, midőn az uri gonosztevők száma annyira elterjedt, hogy szintén dicsérettel emeljük, a mi kötelesség, s csodálattal viseltetünk a valódi becsület embereket iránt.

Mi a mi kötelességünk, különösen a társadalom közép-estében, ily súlyedés közepett? Vajjon az oktalan és esztelen tüntetés az utcákon, a klubokban, azon helyen, hol az ország sorsát vezetik? Javitva lesz-e társadalmi állapotunkon azzal, ha egy pár fejet, vagy egy pár ablakot bevernek, egy néhány hatalmas bűnöst a tisztes körökből kilöknek, egy néhány csalót elzárnak? Ez a módja a hatásos gyógyszernek? Ez az eszköze a javításnak? Ez az elégtétele a sárba tiport társadalmi becsületnek?

Nevetség! Ezen az uton senki sem lesz jobb, senki sem lesz becsületesebb, senki sem lesz józanabb, igazságszeretőbb. Ez undorító mótely ellen csak egyben van oltalom, segély és biztos gyógyszer. A vallás, és erkölcsök tekintélyének, hatalmának visszaállításában. A becsület azon fogalmának visszaszerzésében, mely szerint az öntudatnak már vissza kell riadni minden szennytől, tévelytől, rossztól. El a hitetlenséggel, melyben dőre elmék büszkélkedhetnek! El az erkölestelenséggel, melynek fojtó karjai között soha nemes, az egész társadalom javára kiható eszme

meg nem fogamzhatik! El a divatos becsületességgel, mely alkudni tud, s eladja magát. Adjatok helyet, jogot a még romlatlan, tiszta jellemeknek a közpályán, adjatok tiszteletet a megtámadott tekintélynek, adjatok a népnek vallásos, erkölcsös nevelést, — s akkor a nagy mosás napjai elmúlnak, hogy vissza ne térjenek soha.

S minden jó honpolgár, ki felháborodott a társadalmi szennyesek kiterítések, tanuljon ebből legalább annyit, hogy egy jövődjé jobb kor reményére csak akkor számíthat, ha elméjében erős a hit, szívében állandó az erény, s jellemében megingathatlan a becsületetés.

H. K. kedves tanítványomnak emlékére.

† f. é. jan. 21.

Egy kis virág díszlett a csendes völgy ölén,
Szorgos méh gyűjte mézet fejlő levelén;
A hérczetetöről kő zuhant s tiporta le:
Meghalt a méh, virágnak hullott levele.

Kedves fiú! fejlő virág volt életed!
S mint e virág a völgy ölén, szerény diszed.
Méh is valál: magadnak gyűjtél érdemet.
Vidám s munkás fiú! szeretünk tégedet.

Elöttem állnak játszi gyermekéveid,
Anyádnak a midőn ölelted térteit.
Szeretted mászni fákra, csüggni lugason;
Vigan szaladtál házban, kertben, udvaron.

Aztán soká nem láttalak; de nem feledtelek:
Öt év előtt görög vizsgán megleptelek;
Hallgattalak: tudál felelni fényesen,
Örömkönyek ragyogtanak szemeimben.

Egy és fél éve már tanítványom valál:
Előadást figyelve, kedvvel hallgatál;
Karóltve járt jeles eszeddel szorgalom,
Példás erkölcs és vallásos lángbuzgalom.

Beh kár, hogy nagyra törni égő lelkedet
Betegség gátola, mely győtré testedet!
S mely szép jövőt remélt tőled, csatlakozott
Megyénk: elvesztve benned egy buzgó papot.

Anyádhoz vittek el, hogy leljed enyhed ott:
Gyengéden ápola, sirt és imádkozott.
Ah! mit nem áldozott te érted jó anyád?
S te elhalál: busongni ötét itt hagyád.

Busongni itt hagyád növendéktársidat,
A kik benned bírák legjobb barátjukat:
Tanítád a zenét s egyházi éneket,
Keblokben ápolád a szent szeretetet.

Távol ravatalod: nem zengünk éneket
S nem csokolók bucsúzva képedet.
Nem küldhetünk sírodra emlékül babért;
De hő imát röpitünk égbe lelkedért.

Eltávozá!; de kedves emléked maradt;
S ki élve vig ének- s zenével társidat
Hevitéd, hagyd nekik illésként szelmed:
Vidám kedélyedet s nemes művészeted.

Szívünkre a bú höllőszárnyait veté;
De mondd, hogy lelkedet az ég már fölvevé.
Ah mondd, hogy ott a mennyben boldogabban élsz
S az angyalok karában énekelsz s zenélsz.

Ah mondd! Megenyhül a kínzó szívfüjdalom.
Pengesd hárfád Dáviddal égi hárokon:
Hadd hangozzék ez égi dal a földre le,
Hogy lelkesüljön földieknek kebele.

Dr. Kanyurszky György.

Füstbe ment remény.

— Humoreszk. —

A főváros egyik másodrangu szállodájának az esti vonattal érkezett egyetlen vendége még le sem ülhetett szobájában, de ha leült volna, ülőhelye még meg sem melegedhetett, a mint már kopogtattak ajtaján. A szobapinczér volt, ki udvariasan meghajtván magát, e szavakkal mentegetőzött: «Bocsánatot kérek, hogy már most alkalmatlankodom az idegenek könyvével.»

«Csak ide vele. Ismerem az új rendeleteket s tudom, hogy mi a kötelessége a jó polgárnak a kormányval szemben!» felele az idegen.

«Öt rovatot kell kitölteni — kérem alássan.»

«Ne féljen! Nincs semmi titkolni valóm.»

«Azután kérném alássan — utlevélét is, uram. Bocsánatot kérek.» — Mert megjegyezzük, hogy történetünk a Bachkorszakban játszik, mikor utlevél nélkül még a szomszédba sem volt szabad menni.

«Itt van, — s ime az idegenek könyve is. Micsoda száma is van ennek a szobának?»

«Hetedik szám. Ez volt az utolsó még el nem foglalt szoba az egész szállodában.»

«Hetedik szám? Hm, hm, hetedik szám! — Keresett már tán valaki engem?»

A szobapinczér gyors pillantást vetett a még nyitott bejelentési könyvbe s azután a pinczérének sajátos lekötözött mosolyával felele:

«Nyelvény ügyvéd ur kérdezősködött már kétszer Kutscheber x. megyei biztos ur után s kéri, hogy méltóztatnék őt meglátogatni. Ne üzentessem meg a vendéglői szolgálta által, hogy biztos ur megérkezett?»

«Nem bánom. Holnap reggel fogom őt meglátogatni! Ma már nagyon késő. Szobámban akarok vacsorálni s azután rögtön lefekszem.»

«Ma vacsorára különösen ajánlhatom. . . .»

«Hagyjon békével. Ismerem már a vendéglői étlapokat. Akár szórul szóra is elmondhatnám. Minek vesztegessen az időt olyan felesleges olvasással, s utoljára is csak a szokásos rostélyost választom.»

Kutscheber ur meglegedetten mosolygott, mert azt hitte, hogy sikerült élezet mondott. Jean — így hívták pinczérünket, mert hiába, a pinczérék nagyon szeretik a francia neveket — szintén nevetett szokás-

ből, de nem benső megelégedésből; azután ajánlotta magát, s távozott.

Kutscheber ur kényelembe vágta magát a fakó divánon. Szinre a fött rákkal vetekedő meglehetősen felt areza, apró szintelen szemei, folyton tátott szája, alacsony homloka, kőczos haja nem szóltak ajánlására. Alakra nézve is kicsiny volt s hozzá még Bach-hivatalnok, — mindez nem nagyon járult hozzá, hogy imponáljon egy szobapinczérnek.

«Mit is vacsorálhat mást egy Bach-hivatalnok mint rostélyost,» mormogá magában Jean, midőn a hetedik számú szobából távozott. A folyosón találkozott a nyolczadik szám lakójával, ki fenhangon parancsolá:

«Mondja meg a portásnak, hogy egyelőre itthon maradok. Vendéget várok!»

«Kérem alássan!»

A nyolczas nevetett — mi felett? Csak nem Jean felett?

«Kiállhatatlan egy ember, mondá magában a pinczér. Van valami arezvonásaiban, a mi nekem nem tetszik! Ez a vörös szakál és széles karimájú kalap fejének olyan kifejezést ad mint — mint? Igen, igen már láttam ilyent egy képes lapban! De ne feledjük el a legfontosabbat, a rostélyost a megyei biztosnak. No, de ez is szép diszpédányá ám még a Bach-huszárnak! Sok csodabogár van még ezen a világon is.»

Jean itéletében még szigorubb lett volna, ha megleshetette volna a magánbeszédet, melyet a hetedik szám a divánon tartott.

Ezen magánbeszéd pedig így hangzott, — mert közlését szükségesnek tartjuk, hogy a szíves olvasónak alkalmat nyujtsuk Kutscheber urral közelebről megismerkedni.

«Hetedik szám! sohajtozott Kutscheber ur buskomolyan. Nem megmondtam előre? Ez az utazás még szerencsétlenséget hoz a nyakamra. Ez már a második előjel, mely e mellett szól. Az első volt álmodom elutazásom előtt. Gyermekruhákról álmodtam. Feleségem mindjárt mondta, neked valami bajod fog történni. Elejénte féltem, hogy a vasuton ér valami szerencsétlenség. Hál Istennek, ez nem történt meg. De a hetedik szám! Ha Zsuzsi ezt tudná! De még szerencse, hogy nincs velem. Mert ő engem még idegesebbé s babonásabbá tesz. Hisz én különben nem is lennék olyan nagyon babonás. Legalább mig nőtlen voltam, addig nem valék babonás és ideges. Midőn vőlegény voltam, háromszor egymás után azt álmodtam, hogy kitörtem a lábomat, mégis elmentem a bálba, és nem történt semmi bajom. Ugy van, ugy van! — a korról minden változik. Azután ott künn a vidéken babonásabbak is az emberek. A fővárosban szégyen a babonákban hinni. Meg vagyok győződve, hogy a pinczér egyenesen kinevetett volna, ha aggodalmamat nyilvánítom a hetes szám miatt. Mégis csak jobb volt hallgatni!»

Egész megelégedéssel eregeté a bodor füstöket két krajezáros szivarából, s tovább fűzte gondolatait, midőn a pinczér belépett, egy nagy tálezán hozva a terítéket és a párolgó rostélyost, melynek illata észrevehető kellemes érzéssel csiklandozta a Kutscheber ur orrát. Szivarát azonnal letette s oly positurába helyezte magát,

mint a ki mélyen át van hatva azon szent kötelemektől, melyeket saját drága testével szemben teljesíteni tartozik.

«Sört vagy bort méltóztatik parancsolni?» kérdé Jean, az asztalkendőt utánozhatlan gráciával karjára vetve s ezen állásban a vendég további parancsát várva.

«Kutscheber ur természetesen sört fog inni» gondoló magában.

De rosszul gondoló, mert Kutscheber ur e lealacsonyító feltevést dícsőségesen megszegyenítette s egy kis palaczk kőbányai asztali bort rendelt magának.

«Kérem alássan!»

A rostélyos ízlett, ámbár felesége jobban tudná azt megsütni, ha olyan jó lust kapna. A vacsorát sajt fejezte be — még pedig nem is kvárgli, hanem ementhalé. Ha felesége tudná, majd adna neki ezért a pazarlásért! Azután végig nyult a divánon s rágyujtott a szivarra. Mintha csak otthon lett volna. Csak egy nem ment a fejébe, egy dologgal nem tudott kibékülni: a hetes szám nyugtalanította.

«Midőn harmincz év előtt még mint muzsikusz kezdtem kenyeremet keresni s Csehországból elindultam, akkor is hetes szám volt az első koresma szobája, melyből kidobtak. És midőn tíz év előtt Magyarországra jöttem hivatalt keresni, X...ben szintén hetes számú szobát kaptam. S ekkor is baj ért, mert mikor onnan elindultam, elvesztettem egy pár még jó eszimat, mely batyumhoz volt kötve. Már hiszen mondjanak az emberek a mit akarnak, a dologban mégis kell valaminek lenni. Persze hogy a feleségem nagyon is babonás. No de én is csak azt mondom: hogy a dologban mégis kell valaminek lenni!»

Kutscheber ur ezen kellemetlen elmélkedéseket, melyek agyvelejét a lefekvés előtt minden szokása ellenére megerőltették, ügykezett még egy félmeszely kőbányáival csillapítani, a mi teljesen sikerült volna is, ha a derék Kutscheber urnak figyelmét a szomszéd szobából áthallatszó gyanus zaj magára nem vonja és különben is már kissé felizgatott idegrendszerét még jobban föl nem zavarja. A zaj, mely a vékony szőnyegfalon át igen jól hallható volt, emberi hangtól származott, mely nyilván akarata ellen kimondá, mi a láthatatlan szomszédot gyötörte. Nyögés és kortyogás szakítá félbe az egyes szavakat, majd krákogás, közben pedig halk nevetés hallatszott. Miután a diván, melyen Kutscheber ur kedves énjét végig nyujtá, közvetlenül a fal mellett állott, mely mögött a gyanus szomszéd titkos üzelmét folytatta, a megrémült figyelő majdnem lélekzetvételel hallhatta szomszédjának. Olykor-olykor ugy rémlett, mintha tollperczegést is hallana. A különös magánbeszéd egyre érthetőbb lett, ugy látszott, mintha a szomszéd félhangon diktálna magának. E szavakat: «Eskütétel — összeesküvés — zsarnok-gyilkolás» elég tisztán hallotta. Azután egy asztalt mozdítottak el helyéből, a szomszéd felállott s gyors léptekkel járt fel s alá a szobában. E mellett magánbeszéde még érthetőbb lett s nagy benső izgatottságról tanuskodott.

«A manó vigye el az egész dolgot, mormogá a gyanus szomszéd hangja oly világosan, hogy az aggódba hallgatózó Kutscheber minden szótagot megérthetett, — a szalakat elvesztettem kezemből, az olasz szövetezet a vörös Ambrosióval egyre kiterjedtebb és hatal-

masabb lesz. én mindazáltal a Duna vidékére s az Adria közelébe szeretném az összeesküvést kiterjeszteni. De miért is engedtem Felixnek s miért bocsátkoztam az egész olaszországi mozgalomba? Az a rossz tett átka, hogy mindig gonoszt kell teremtenie. Mire való az egész örökösödési ármány? Midőn Della Torre grófnőt az éjjeli utazás alkalmával az Adrián örökre elnémítottuk, Ambrosio nyugodtan visszamehetett volna hazájába. Persze van még két gyermek a grófnő első házasságából, kik az örökséget megtámadhatnák! El velök. Így vagy úgy. Kegyelem nélkül. S akkor azután a pálya szabad. A titkos szövetségre azután lesz elég pénz. Az ármányt meg kell érlelni. Lehetlen tovább halasztani. Az egész bonyodalom, melybe Felix vitt be, megzavarja legmerészebb kombinációm. Mire való mindez? Nem állnak kitűnő legények rendelkezésemre, kik elégségesek a csíny kivételére? Azt hiszem, hogy a sárga Carlo és Capello a legalkalmasb egyének lesznek erre! Valódi olasz faj, heves vér, vakmerő elhatározásában, állhatatos a kivételben, rettenthetlen a veszélyben. Miért várjunk Ambrosio grófra? Az éjjeli összejövetelek az összeesküvést teljesen megérlelik, miért várjunk hát még? Holnap a dologban elhatározólag fogok Felixszel beszélni! Ha ha ha! már előre örülök a vad éjnek, melyen a vihar végre ki fog törni! Hah, mily vihar lesz az! Az öreg tábornok csak állítsa föl ágyuit! A vörös lángjeladásoknak mindenfelé föl kell tűnniök. A küzdelem az Al-Dunánál kezdődik meg!

Kutscheber urat hideg izzadság fogta el, mozdulatlanul feküdt divánján, a szivar kiesett kezéből. Haja a rémülettől égnek meredt, lélekzete hallható volt.

Pokoli nevetés követte az irtózatosszomszéd utolsó szavait, azután kulcsesörömpölés és olyas zaj hallatszott, mintha mindenféle fegyverrel csörgettek volna. Végre a szomszéd ajtót fölnyitották s kívülről erősen becsapták, a folyosón távozó lépések voltak hallhatók. Azután mély esend állott be. Csak a Kutscheber ur szobájában levő fali óra ketyegése volt hallható. A szegény császári megyei biztos szive oly erősen vert, mintha ketté akart volna repedni.

Sokáig tartott, míg Kutscheber ur ismét annyira magához jött, hogy világosan és okosan gondolkozni képes volt.

A mit hallott, zürzavarosan hullámozott különben nem nagyon élénk phantasiájában. Az idők különben is olyanok voltak, hogy a hanyatló hatalom emberei mindenütt fenyegető veszedelmet láttak — világos volt tehát, hogy a hallottakban Kutscheber a legveszedelmesbb összeesküvés félreismerhetlen jeleit ismerte föl, mely talán már legközelebb ki fog törni.

Kutscheber ur már hallotta a puskaropogást, látta a vért az utczákon patakokban folyni. Az összeesküvés nagymérvű volt. Kutscheber egész testében remegett.

Mit tegyen? Amnyi bizonyos, hogy a hallottakról hivatalos jelentést kell tennie. Hogyan intézze azonban oly ügyesen a dolgot, hogy a veszedelmes embert a legbiztosabban elfoghassák, mielőtt örült terveinek kivételéhez foghatna?

«A vendéglőst hívatni s őt mindenről értesíteni» ez volt Kutschebernek első gondolata. Mély lélekzettel kelt föl divánjáról, hogy ezen tervét valósítsa.

Tizenegyet ütött az óra. A szállodában már siri esend uralkodott. Künn az utczák is esendések voltak, a holdvilág mint ezüst köpeny terült el a hóborított házfedeleken. Ah, és ezen látszólagos nyugalom alatt mily borzasztó, szivrázó titok van elrejtve, mely nem sokára a rémület hangos kiáltásával fogja az alvó világot fölbreszteni!

Kutscheber urnak elszorult szive, midőn a csengetyűsinór után nyult. «Hetedik szám! sohajtott föl, hát csalt-e sejtelmem?»

Erősen és kisértetiesen hangzott a megrántott csengetyű. Azonban jó sokáig tartott, míg jött valaki kérdezősködni a csengető parancsa végett. Jean talán már aludt.

Végre megjelent félig álmosan, ajkain az elmaradhatlan mosolylyal, mely azonban ezuttal majdnem buskomornak volt mondható.

«A szállodatulajdonos urral szeretnék beszélni», mondá Kutscheber ur.

«Az lehetetlen, uram!»

«Miért? Beszélnem kell vele.»

«Nem lehet; uram!»

«De mikor mondom, hogy beszélnem kell vele!»

Kutscheber ur e szavakat izgatott hangon s oly határozottan mondá, hogy Jean megrezzenve pár lépésnyire hátrált.

«Megbocsát, uram, de — a tulajdonos ur elutazott.»

«Ki helyettesíti hát az ön gazdáját távolléte alatt? Nagyon fontos és igen sürgős dolgot kell vele azonnal közlenem.»

Jean mosolyogva felele:

«A könyvvezető és én vagyunk megbizva a főnök ur helyettesítésével. Egyébaránt Vordermaier ur holnap délelőt a tizórai vonattal haza fog jönni.»

Kutscheber ur megelégedetten biccentett fejével.

«Ki lakik a szomszédomban?» kérdé s a szomszéd szobára mutatott.

«Ah! a nyolczadik szám alatt, felele Jean. Valami doctor Kalaposi X-ből.»

«Régen lakik már itt?»

«Ma reggel óta. Egy barátját várja holnapra, ki vele fog délben ebédelni s már előre meg is rendelt két helyet a közös asztalnál. Nem méltóztatik szintén a közös asztalnál ebédelni?»

«De igen! Közvetlenül a nyolczadik szám mellett tartson fenn nekem helyet», kiálta föl hirtelen Kutscheber ur. «Bizonyosan Felix lesz, a kit vár, gondolá magában. Nos, holnapig hát biztosítva vagyunk.»

«Tetszik még valamit parancsolni? Gazdánknak bizalmát mint helyettese minden tekintetben igazolni fogom.»

«Nem kételkedem. De én már várni fogok, míg gazdája haza jó.»

«Kérem alássan!»

Jean összeszorította ajkát s önmegadással nézett lakezipőjére. Kutscheber ur e közben sokkal nyugodtabb lett s nem akarván sérteni a pinczér önértét, szelidebb hangon hozzá tévé előbbi szavaihoz: «Magánügyről van szó és — csakis a házi urral lehet elvégezni. Holnapig egyébaránt van idő. Jó éjt!»

Jeant ezen bizalmi szavazat mélyen meghatotta, s a szokottnál czifrábban meghajtva magát csendes jó éjszakát kívánt.

«Holnap biztosan kezeink közt lesz, elmélkedék Kutscheber ur a pincézér távozása után. Holnap az ügyvéddel is közölni fogom a dolgot, tanácsot kérek tőle, hogyan kell az egészet legjobban intéznünk. Persze, hogy mindez elég kellemetlenséggel fog járni. Szerencse, hogy a feleségem nincs itt. Meghalna félelmében, ha ily gonosz emberek szomszédságában kellene aludnia. Hm! — aludni! Fogok-e vajjon én aludni?»

Kezébe vette a borral felt poharat, de a bor nem igen ízlett neki, még a szivar sem. Egész idegrendszere föl volt izgatva. Egy órahosszat le s föl járt szobájában, s fenhangon beszélt önmagával, latolgatva minden eshetőséget, mely ezen gyanus ember elfogatásánál előadhatná magát.

«De mi is jutott eszembe, mondá a többi között, hogy ezen borzasztó ember mellett rendeltem magamnak helyet a holnapi ebédre! Ah, ha ezt Zsuzsi tudná! Oh hetedik szám! Ha a hatodik szám alatt laktam volna, akkor legalább nem hallom vala ezen gazembernek beszédét. Ki tagadhatná ezt?»

Végre megkísérelte aludni, de életében először tette azon meglepő felfedezést, hogy az ember szelleme még éjjel sem pihen, hanem folytatja működését. A legesekélyebb zaj fölriasztá, s mint tarka tájkép vonult el lelke előtt a valaha kiállott legesekélyebb veszélyek emléke. Hirtelen egy vigasztaló s bátorító gondolat ragadta meg! Hisz ő a legszerencsésebb emberek egyike. Hogy is panaszkodhatik ő sorsa ellen. Nem tartozik-e ő hálával a Gondviselésnek, hogy ily szerencsében

részesíté. Hát nem fog-e ő azáltal érdemeket szerezni, ha fölfedezésével egy készülő veszedelmes összeesküvés még talán csirájában elfojtatik? S ezen érdemek jutalmazatlanok maradnának? Előléptetés első osztályu megyei biztossá vagy plane megyei főnökké s még egy kis rendjel is hozzá! Bezzeg majd fog bosszankodni Waczlizek, ha megtudja, hogy mily szerencse érte őt.

Az avancement s a rendjel reménye kibékítette őt a hetes számmal. Meg fogja a hetes számot aranyoztatni s drága keretben szobájában felfüggeszteni. Ez a hetes szám jóvá teszi valamennyi régiebb hetes szám szerencsétlenségét.

A veszedelmes szomszéd végre haza jött; éjfél után kettőt ütött. A hold halvány fénye épen Kutscheber ur ágyára sütött és büvös világa által fokozta a helyzet egyaránt borzasztó és érdekes voltát.

Kutscheber ur alig mert lélekzetet venni, mintha attól félne, hogy jelenlétét elárulja a gonosz embernek, kinek egy emberélet épen annyi, mint neki egy két krajczáros szivar.

A szomszéd a marseillaiset füttyörészte. Ez jellemző dallam az ily fajta forradalmi emberekre. Nem sokára azonban mély, egészséges bortyogás jelenté, hogy a veszedelmes ember elaludt. S míg ez a gonosz állam-felforgató oly jóízűen hortyogott, szegény Kutscheber szeméit kerülte az álom. Óra óra után mult, a nélkül hogy képes lett volna elaludni. Folytonosan az összeesküvés kitorése, az összeesküvők elfogásának sikerülése, a hivatali előléptetés és rendjel foglalkoztatták szellemét, — mignem végre kifáradt s reggel felé mély, kábító álomba merült.

(Vége köv.)

T Á R C Z A.

A lengyel nemesség a mult században.

(Vége.)

Ily, több mint királyi háztartáshoz, annyi száz és annyi ezer ember élelméhez, kik ezen mágnások nyakán ültek, természetesen óriási jövedelmek voltak szükségesek. Czartoryski Ádám ezekben nem szenvedett hiányt, s azon kori megbízható írók a herceg évi jövedelmét 200,000 aranyra teszik. Uradalmaiban 15 város, 11 nyári kastély volt, s ezenkívül 2 palota Varsóban. Azonban habár a herceg egyike volt a legbefolyásosabb és legműveltebb lengyel nemeknek, háztartásában rend nem uralkodott. Pénzügyeinek állapotáról nem volt teljesen tájékozva; jöszágainak némelyike adósságokkal volt terhelve, míg a többi nem; nem egy szomszédjának jöszágán még dédszülei idejéből jelentékeny követelések voltak javára bekebelezve. «Csak annyit tud, beszéli Kozmian, hogy évenként a kamatokat, melyeket fizetnie kell, képes előteremteni, hogy házának költségeit fedezte, a nélkül, hogy kölcsön kellett volna vennie; a többit tudják ügyvezetői az ő jöszágain s bankárai a városban. Amazok fizetnek ezeknek, s ezeknél a hercegnek nyílt hitele van, majd a bankárok vannak követelésben, majd ők adósai. A leszámolások évenként egyszer történnek, gyakran azonban csak több év mulva egyszer. A hány uradalom van annyi eltérő gazdálkodási és üzleti rendszer; egyöntetű, erős, az egésznek áttekintését, összeköttetését és emelését elősegítő

rendszerrel szó sincs. Dubnóban a herceg rendkívül nagy kamatokra tud csak pénzt kölcsön kapni, Grodnóban nagy összegeket nagyon csekély kamat mellett sem képes elhelyezni. Midőn hivatalnokainak s bankárjának pénztárai az ő pénzével telve vannak, ugyanakkor a hercegnek olykor nincs 100 arany készpénze, és kénytelen saját letéteményezett pénzéért kamatokat fizetni, míg hivatalnokai az ő jövedelmét saját számlájokra hónapokon és éveken át kamatoztatják, s a hollandi és amerikai bankár újra és ismét százalékokat kap belőle.»

Czartoryski Ádám tanult a francia műveltségű főurat, ki a kor nézeteinek és haladásának hódolva, hazáját bölcs reformok ösvényére szerette volna vezetni. Radziwill Károly herceg ellenben, a leggazdagabb lengyel főur, a régi lengyel nemesség utolsó képviselője volt. A birodalom legelső családjának sarja származását a Jagello-dynastia alapítójáig, Jagello lithvániai nagyhercegeig vezette vissza. Kastélyaiban s palotáiban Radziwill herceget keleti fény és kényelem környezte, különösen székelyén Nieszwisben, Nowogrodek lithvániai vajdaságban, mely évszázadok óta fészke volt a Radziwilleknek. Lakhelye hasonlított egy keleti szultánéhoz; a szolgaszemélyzet több száz főből állott, míg a kastély mindig tele volt talpnyaló vendégekkel és pártfogást kereső cliensekkel. Műzlés és finom érzék a kastély berendezésében és butorzatában nem volt észrevehető «ellenkezőleg a legkirívóbb fény minden összhang nélkül durva formákkal vegyült, értéktelen holmik tömeges kincsekkel és ékszerekkel összekeverve hevertek, mely utóbbiak csupán nagy tömegök s drágaságuk által imponáltak.» A szobákban ezer és ezer arany és ezüst edény parádézott a legnagyobb rendetlen-

ségben, míg a hires kinestár telve volt mindenféle történelmi becsü ritkasággal s tulajdonosának mesés gazdagságáról tanuskodott. Ott volt látható a többi között a török nagyvezér sátra, melyet Sobieski János Bécs ostroma alkalmával a töröktől elvett, nagy asztalok öntött ezüsből s a tizenkét apostol szobrocskái tömör aranyból, melyek mindegyike két láb magas volt.

Azt már említettük, hogy Radziwill Károly herceg politikájáért, mely olykor nagyon is kalandos volt, milliókat áldozott, és talán még nagyobb összegeket is költött, midőn egy vagy más ünnepély alkalmával nevének és állásának fényéről volt szó; époly bőkezű volt barátjai, hívei és pártfogoltjai vagyis ugyszólván Lithvánia összes lakossága irányában, mely tartománynak ő majdnem korlátlan uraként szerepelt, habár hivatalosan csak wilnai vajda volt. Folytonosan egész raja a szolgálatkész nemeseknek mulatott és dőzsölt vele, s mennél jobban mulatott az ő rovására ez a társaság, annál nagyobb örömét találta benne a herceg.

Radziwillnek roppant kiterjedésű birtokai voltak, róla mondták akkor, hogy Wilnától egész Kiewig félbeszakítás nélkül a saját területén utazhatik. Mily mesés vagyonnal rendelkezett, bizonyítja azon körülmény is, hogy 7000, sőt mások szerint 10,000 főnyi saját testőrséget tarthatott, mely házának színeiben pompásan volt öltözve, fényesen fegyverezve, kitanó lovasággal s a legelölkelőbb nemesek parancsnoksága alatt állott. Ezen testőrség segedelmével Radziwill oly hatalmat gyakorolt, melylyel szemben minden kísérlet meghiusult az ő tulkapásainak s erőszakoskodásainak korlátozására.

A herceg nem sokat törődött roppant terjedelmű uradalmának rendszeres igazgatásával. Összes uradalmi egy hivatalnoksereg kezeiben voltak vagy jó barátai birtak bérben, kik nem nagyon törték magukat a bérösszeg lefizetésével. Ily körülmények között nagyon természetes, hogy a herceg jószágai a legrendezetlenebb állapotban voltak. Mindennek daczára s daczára a határtalan pazarlásnak és rendetlenségnek, Radziwill Károlynak 1789-ben bekövetkezett halálakor, mint említettük, hagyatékának évi tisztá jövedelme mégis hat millió lengyel fitra rúgott.

Igy gazdálkodtak Lengyelország főurai, folyton egyik a másika ellen agyarkodva, így gazdálkodott velök együtt a többi nemesség. Mindegyik szerette ugyan szenvedélyesen hazáját, de mindegyik ügyekezett a hatalmat magához ragadni, többre becsülvén ezt a közjónál. Ennek a társadalmi felozlás lett természetes következménye, s a hol az egészséges, államfentartó elemek hiányoztak, ott szükségképen be kellett következni, az ország bukásának.

B. f. A.

Egy festő műtermében.

A napokban volt alkalmunk megtekinteni Jakobey Károly akadémiai festész műtermét (országut, nemzeti színház épülete III. em. 19. sz.) s örömmel értesültünk, hogy daczára sulyos anyagi körülményeinknek, napról napra élénkebb részvét és érdeklődés tapasztalható a képzőművészetek s különösen az egyháztörténelmi festészet iránt. Az országos képzőművészeti társulat működése az izlés terjesztésére oly mérvű lendületet adott, hogy annak jó hatása szétterjed s mindenütt gyümölcsözőzik; főleg pedig főpásztoraink s több egyházi dignitarius példaadása és nagylelkű ajándékai igen jelentékeny mérvben előmozdították a festészet fölkarolását, úgy hogy már most nem csak a fővárosban s vidéki városokban de még faluhelyeken is kezdik a hívek templomaikat választottabb izlésben díszíttetni.

Igy legújában Baán trencsénmegyei község is templomát tetemes költségen festeti s a munkát Feichtinger József és Jakobey Károly akadémiai festészekre bizta; előbbi a stilszerű általános ornamentatiót, utóbbi annak kiegészítéséül az illető mezőkbe a választott témákat festi.

A díszítés általános tervezetét, Feichtinger rajzát, valamint részleteit, a falképekhez szükségelt vázlatokat volt alkalmunk látni Jakobey műtermében. A templom szentélyének mennyezetén «az Assumptio Mariae», mellékfalaira pedig az «Urvacsora» és a «Chanaáni menyegző» lesz alkalmazva; — továbbá a templom hajójában a plafond első mezejében «Jézus a templomban a bölcsék közt», — a másodikban az »Olajfak-hegyén», a harmadikban a «Transfiguratio» Rafael Urbino, Poussin, Schnorr után és saját compositiói szerint (viaszvegyítéki köteszközzel) lesznek encaustice festve.

Van e műteremben még többrendű oltár- és házikép készen és készülöben, nevezetesen egy «Maria Immaculata» kis oltárkép ő eminentiája a hercegprimás megrendeléséből. «Mater amabilis» a fényi templom számára Szathmár megyében. «Salus infirmorum», kápolnai oltárkép Dankó József praelatus ur ő méltósága megrendeléséből. «Sz. Kereszt» és «Immaculata» mellékoltárképek a bács megyei vaskúti templom részére. «Immaculata» a mérkői templom részére Szathmár megyében. «Sz. Venantius» Sós kút ra. Vannak aztán igen sikerült másolatok is az Eszterházy-képtárból, az «Egyiptomi futás» Murillo után, «Mater amabilis» ugyanezen mester után, «Sz. család» Van Dyck után s többek.

Van egy földalatti kápolnának szánt «Sz. Rochus» című rézlemezre festett oltárkép is készülöben; nagy formatumánál fogva az érczellék, melyre festve van, 2 mázsa súlynál többet nyom. Báró Prandau Gusztáv ő excellentiája rendeletéből készül.

Ezekből örömmel láthatjuk, hogy fáradhatlan érdemes művészünk megbízásokkal szépen el van foglalva és szorgalma által egy a hazai festészet kegyelésének, megkedveltetésének szilárdítását, mind pedig ifjabb pályatársainak jövedőjét e téren dicséretesen előmozdítja. Ajánljuk vele együtt Feichtinger József akadémiai festőt, ki már több templom díszítését tervezte és végezte. A többi között a komáromi várkápolnát is ő eminentiája a hercegprimás rendelése folytán ő díszítette, ezenkívül több kápolnát díszített, s mindenütt a legnagyobb megelégedéssel és dicsérettel lett jutalmazva. Lakása Budapest, VIII. ker. Stáhlly-utca 7. sz. X.

RÖVID HIREK.

* **Legfelsőbb adományok.** A király ő Felsége a szegedi helvét hitv. egyházközségnek temploma újból építésére 1000 forintot, a csékuti r. kath., továbbá a nagybozsóvai és somi helv. hitv. egyházközségek mindegyikének iskolaépítésre 100 forintot, a dolne- és horne-hlobokai r. kath., a baskói gör. kath., a jakabfalvai r. kath. és a hidegségi r. kath. hitközségeknek iskolaépítésre egyenkint szintén 100—100 forintot, a loóczi r. kath. hitközségnek iskolaépítésre 200 forintot adományozott magánpénztárából.

* **Ft. Schlauch Lőrincz** szathmári püspök ur ő méltósága az ubrezsi templom és paplak helyreállítására 480 forintot, ezenkívül egy új iskola építésére 400 forintot adományozott.

* **Egyházi kintetés.** König Károly sziszeki plébános, a 20. számú táborigyógyintézetben díjtalanul tett jeles szolgálatai elismeréséül az arany koronás érdemkereszttel díszített föl.

* **Miniszeri köszönet.** Gróf Festetich György két somogy megyei pusztáján Szent-Lászlón és Zsifán saját költségén iskolákat állított s mindkét iskolánál tanítói állomást rendezesített 400 frt évi javadalmazással; — tibánkai lovag Goldschmied Lajos a vörösvágási opálbányák Dubnik nevű telepén saját költségén iskolát építtetett, azt felszerelte s a tanítót 600 frtnyi évi fizetéssel látta el. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a nagylelkű iskolabarátoknak áldozatkészségökért nyilvánosan köszönetet mondott.

* **Igalban** Papp Sámuel ref. helv. hitvallású földmivelő leánya, Katalin, ottani lakos Udvardy János iparos jegyese f. évi januárhó 13-án megható ünnepélyességgel áttért a katolikus egyház kebelébe. Ugyan e napon oltárhoz is vezette nevezett iparos az áttért jegyest.

* **A Kisfaludy-Társaság** Jalava Almborg Antal jeles finn író, ki Arany költszetéről is írt egy nagy tanulmányt, és Sturm Albertet «Buda halála» fordítóját megválasztotta levelező tagokká.

* **A hírlapok s folyóiratok száma,** melyek a folyó 1880-dik évben a magyar szent korona területén megjelennek, 565. Ezekből magyar nyelven megjelenik a fővárosban 188, a vidéken 77 helyen 179, tehát a megjelenő összes lapok és folyóiratok kétharmad része magyar; szláv és román nyelven 77 lap s folyóirat jelenik meg, a többi 4 olasz és 2 héber nyelvűn kívül mind német. Külföldön 1 lap jelenik meg magyarul: a «Bukuresti Híradó».

* **Halálozások.** Szántófy Antal esztergomi kanonok február 3-ikán életének 63. évében. — Kádas Rudolf premonstrei r. kanonok, győri tankerületi főigazgató, s a hatvanas évek elején a Szent-István-Társulat igazgatója. — Zákó Sándor ó-kanisai orsz. képviselő. — Domsich Lajos tolnamegyei árvaszéki elnök 76 éves korában. — Csepreghy Ferencz, a népszínház titkára, a «Piros bugyelláris» és a «Sárga csikó» szerzője Görbersdorffban, életének 42. évében tüdőbajban meghalt. Kitünő és kedvelt népszínműíró volt. Dolgozataival mint asztaloslegény legelőször a pesti kath. legényegyletben tünt föl s első pártfogója és lelkesítője ft. Szabóky Adolf a legényegylet buzgó elnöke volt. — Füzesséry Sándor apát plébános, országggyűlési képviselő f. hó 9-ikén Budapesten.

* **A pápa ő Szentsége** az irlandi inségesek segélyezésére 10,000 frankot küldött. — **A nagy szentgothárdi hospitium** 1878. október 1-től 1879-iki szeptember 1-ig 11,101 utazót látott el, köztök 45,966 adag ételt osztott ki. 132 utas betegen vagy elfagyott tagokkal érkezett a világhírű hospitiumba. A kiadás ezen idő alatt 13,298 lírát tett. — **Bonheur Róza,** a híres festőművésznő, a belga királytól a Lipót-rendet kapta. E rendet most kapta először nő. Bonheur Rózáat Napoleon császár is a becsületrenddel díszítette föl. — **Párisban** a decemberben esett hó eltisztítása 1.173,000 frankba került s csak a mult napokban készülhettek el vele. — **Krüger Károly** tájképfestő Drezdában meghalt. — **Vorsak Miklós,** a római szent Jeromosról nevezett káptalan kanonokja, Rómában meghalt. Vorsak illoki születésű volt s csak 44 éves. Ő a pazmaneumban tanult; 1862-ben Diakovárott theologiai tanár lett s azután Rómába küldetett. Az illyr ügynek volt buzgó híve; Rómában is ily irányban fáradozott s a montenegróiak javára gyűjtött. — **A Szent-Gothardvasut** nagy alagutja, mely 14,920 méter hosszú, s mely eddig ötven millió frankba került, nyolczadfélvi munka után valószínűleg e hónapban elkészül.

— Ft. N. E. urnak: A Szent-László-Társulat alapítói díja 20 frt. Meltóztassék ez összeget a társulati elnökségre czimezve levél kíséretében beküldeni. Ez a legjobb beküldési mód.

IRODALOM.

— **Felhívás!** Mindazon t. cz. könyvkiadók, kik tömegesebb megrendelésnél kedvezményár mellett hajlandók kiadványaikat elárusítani, tisztelettel felkértnék, az illető mű példányszáma, szerzője, czíme, tárgya, alakja, lapszáma, megjelenési helye és ideje, eredeti és kedvezményára megnevezését alulirottal tudatni. **D v o r z s á k J á n o s,** áldozár Pécssett, Szczytowszky-tér 20. szám.

MINDENFÉLE.

Függelék egy rendelethez. Egy városban a tanács rendeletet adott ki, hogy éjjel a kocsmából haza menet senkinek sem szabad az utcán danolni. Már a legközelebbi éjjel az éji ór egy csoport fiatal embert volt kénytelen megállítani, kik lármázva s danolva jöttek a kocsmából. «Nem tudják, mond, hogy tiltva van danolni, ha éjjel az ember haza megy?» «De mi még nem megyünk haza» felele az ifjak egyike. Az éji ór ezt e a válasz annyira meglepte, hogy a csendzavarókat szabadon bocsátotta, másnap azonban egy függelék adatott ki a rendelethez, mely ugy szölt, hogy éjjel nem szabad az utcán danolni, akár megy haza az ember akár nem.

Jól conservált. «Ez a palaczk egri bor már tíz év óta fekszik pinczében,» dicsekszik a vendéglős. — «No akkor a légy, mely benne uszkál, nagyon jól conserválta magát,» felele a vendég.

A „grog“ szó eredete. Vernon angol tengernagy volt az első, ki az alatta szolgáló katonákat kényszerítette szeszese italokat vízzel vegyítve inni. Rossz időben durva «grogam»-nek nevezett kelméből készült köpenyben szokott volt a földézetten megjeleni, minek folytán elnevezték őt «Old (vén) Grog»-nak. Igy keletkezett a «grog» elnevezése a rum és víz vegyítésére vonatkozólag.

Veszedelmes vadászat. Az afrikai vadászataiból visszatérő ... y gróf egy napon azt mondá egyik barátjának, ki őt vadászatra hívta, hogy most már annyira megszokta a tigrisvadászatokat, hogy az olyan vadászat, mely veszélyel nem jár, nem bír semmi érdekel reá nézve. — «No akkor bátran jöhetsz hozzám felele barátja. Csak tegnap történt velem, hogy sógoromat a vadászon meglőttem.»

Könyörületből. «Ah, nagyságos uram, koldult egy füeska a fővárosban, könyörgök alássan egy hatosért! Apám meghalt, anyám meghalt, valamennyi gyermekök meghalt.» — «Ugyan! S te mi vagy?» — «En csak könyörületből veszek részt, mert szegényeknek a sorsuk nagyon szomorú.»

Hust gyorsan puhára főzni. Midőn a marhahus le van habozva s a leves leghevesebben forr, körülbelül három fontnyi husra 2 kanál jó gabnapálinkát kell öntení. A hus, ha vén marhából is van, gyorsan puha lesz, s a pálinka szaga legkevésbbé sem lesz rajta érezhető. — Mi nem próbáltuk meg.

Az éjszakamerikai elnökök vagyona. Az Egyesült államok elnökeinek hagyatékairól a «Baltimore Gazette» a következőket írja: Washington 800,000 dollárnyi vagyont hagyott hátra, John Adams is meglehetősen jó vagyoni viszonyok közt volt, midőn meghalt. Jefferson oly szűk viszonyok közt élt, hogy kevéssel halála előtt bankrottot kellett volna mondania, ha a congressus meg nem veszi könyvtárát 20,000 dolláron. Madison takarékoság által tekintélyes vagyont szerzett magának. Monroe oly szegényen halt meg, hogy rokonai költségén temették el. John Quincy Adams mintegy 50,000 dollár vagyont hagyott hátra. Jackson, halálakor meglehetősen vagyoni

viszonyok között volt, s Van Buren hagyatéka 300,000 dollárt képviselt. Ez utóbbiról beszélnek, hogy hivataloskodása alatt nem nyult fizetéséhez, hanem az egész 100,000 dollárnyi összeget hivataloskodásának lejárta után vette föl. Polk mintegy 150,000 dollárt hagyott hátra s Tyler körülbelül ugyanannyit, mely vagyont főleg feleségének hozományából származott. Fillmore nagyon takarékos volt s azonkívül gazdagon házasodott. Pierce 50,000 dollárt takarított meg, Buchanan 200,000 dollárt hagyott hátra, Lincoln mintegy 75,000 és Johnson mintegy 50,000 dollárt.

A hálátlan utókor. Egy hölgy bosszankodott a felett, hogy fia íróvá lett. «De gondolja meg, nagyságos asszony, mondák neki —, hogy fia az utókor számára dolgozik!» — «Eh! mit törődöm én az utókorral! felele. Az utókor sem tett értünk semmit.»

Lenni vagy nem lenni. Egy rossz színész, ki Hamletet játszotta, épen szavalni kezdé a híres magánbeszédet: «Lenni vagy nem lenni...» — «Nem lenni!» kiáltanak hirtelen többen a közönségből.

Egy vendéglő Uj-Yorkban. A Metropolitan-hôtel Uj-Yorkban kényelmesen befogadhat 600 vendéget. Ezen szállodában 300 ember van alkalmazva különféle minőségben. Az évi fogyasztás élelmi szerekben a következő nagy számot tünteti föl: marhahús 209,000 kilogramm, bárány és ürü 3500 darab, borju 160 darab, hal és tengeri rák 56,000 kilogramm, osztriga 629,000 darab, szárnyas és vad 171,000 darab, sonka és disznóhús 46,000 kilogramm, vaj és sajt 33,000 kil., tojás 780,000 drb, tej és tejföl 204,000 liter, buza- és rozsliszt 2800 hordó, gyümölcs és főzelék 30,000 dollár értékű, pálinka és liqueurök 6322 gallon, pezsgőbor 21,160 palaczk stb. A bruttó-bevétel átlag 660,000 dollárra rug, melyből 20 százalék tiszta nyereség. 6 omnibus és 20 kocsii egyre szállítja oda s onnan a vendégeket.

Szerkesztői üzenetek. *Montanusnak:* Nem közölhetjük. Kivánságához képest átadtuk az illetőnek. — *V...xy:* Vederemo. Talán használhatjuk. A tárczaezikket adni fogjuk, csak türelmet kérünk. — *Nevtelennek:* Meg fog jelenni.

Társulati Értesítő.

Szent-István-Társulat.

KIMUTATÁS

a Sz.-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzekről.

	frt.	kr.
Vurdics Ignác pannonhalmi szentbenedekrendi tanár	110	81
Hamari János erdőkövesdi plébános	28	35
Lacsny Vincze esperes szepsii pléb.	15	—
Konkolyi Ambrus esperes tapolczai pléb.	34	65
Zsolner László esperes pelejthei pléb.	12	20
Beller József apát miskolczi pléb.	37	80
Moháry Gyula varbói plébános	3	15
Némethy Béla gyöngyösi káplány	56	70
Feld Vilmos k. r. tanár Kecskeméten	62	65
Veég Sándor veszprémi karkáplány	125	80

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész utca 13-dik szám.) — Felelős szerkesztő: **Agoston Antal.**

Budapest. 1880. Nyomatott az Athenaeum r. társ. nyomdájában (Ferenciek tere Athenaeum-épület.)

A Szent-István-Társulat ügynökségében
(Budapest IV-dik kerület, Lövész-utca 13-dik szám.)
kapható valamint minden hiteles könyvtárban megrendelhető:

	frt	kr.
Kovách Pál Manuale parochorum 2-ik kötet, füzve, ára	3	—
A kötetek különis kaphatók: 1-ső kötet	2	50
» » » » » 2. kötet	1	—
Rázel József. A padlás-szobában. Napló-jegyzetek	1	—
Veresmarti Mihály XVII. századi m. író élete és munkái. Irta Ipolyi Arnold 1. és 2. kötet, 45 iv. Ara	2	—
Szabó Imre, A falu őrangyala.	—	50

Hirdetés.

Temesváry Móricz
cipő-gyára

Budapest, Király-utca 2. sz. Orsz.-ház.

A teli szükségletre ajánl nagyban és
kicsinyben:

Hölgyek számára:

Nemez pongyola cipőket, minden
színen sarokkal és csokorral 1 frt 80 kr.
Eberlasztang vagy bőr-zugos topá-
nyokat, magas varrással, a legfinomab-
ban kiállítva 3 frt.

Czugas bőrtopányokat, erős, chagrin-
vagy bornyubőrű, veres nemezbeléssel
szelelve. Dupla dallyal, esős időben tar-
tós 3 3 frt 40 kr.

Urak számára:

Topányokat, bornyu- vagy bagariabőrű,
szegzett és sróffal dupla talppal, igen
erős 4 frt.

Topányokat orosz lakkbőrűből, szeg-
zett dupla talppal és srófmunkával, mun-
kába és esős időben való 4 frt 50 kr.

Térdcsizmák, dupla bagaria bőrből, há-
romszoros csavarral ellátott dupla talppal,
vizmentes 8 frt 80 kr.

Ugyanaz, orosz lakk bagariabőrűből 12 frt.

Megrendelések postai utánvét vagy az
összeg beküldése mellett a legpontosabban
megküldetnek.

Kimerítő arjegyzékek ingyen. (1—1)

A Pesti Oltáregylet szállítója.

Magyarhonban

legbővebben felszerelt gyári-raktár

Misemondó ruhák

és egyházi-szerekkel

római katolikus és görög rítusban.

Misemondó-ruhák,

Dalmatikák, pluvialék,

albák, rochette,

zászlók, lobogók stb.

Monstranzok, kelyhek,

ciboriumok, füstölők,

lámpák, gyertyatartók,

tűzaranyozott, chinaezüst-

és próba-ezüstből.

PONTIFICÁLÓ ESZKÖZÖK

leggazdagabb kiserelésig.

OBERBAUER ALAJOS,

váczi-utca 15. szám, Budapesten.

(2—12)

